

Культура міру

Зберагчы спрадвечныя каштоўнасці

Час, у якім мы жывем, называюць **бязлітасным, бядуным, Прага ўзбачэння, хівацыя, канкурэнцыя і саперніцтва ахопліваюць значную частку нашага грамадства. Азрыццё, жорсткасць, навілі патакам ідуць экраны тэлевізараў, старонкі друку і ўжо ўрываюцца ў наша рэальнае жыццё. Адытоўныя на другі план, страчаючы спрадвечныя каштоўнасці: чалавечасць, гуманізм, дабрыню, спачуванне, міласэрнасць.**

Таму на зыходзе другога тысячалетця грамадскія многія краіны загаварылі пра неабходнасць змяніць светлагляд хворага грамадства шляхам выхавання дзяцей і дарослых у духу культуры міру. Так была распрацавана праграма ЮНЕСКА "Культура міру". ААН абвясціла 2001 — 2010 гады міжнародным дзесяцігоддзем культуры неапазіцыі Рэспублікі Беларусь рэканструаваць выхаванне ў духу культуры міру як адзін з асноўных напрамкаў выхавальнай работы ў сучасных умовах.

Адны мае калегі, калі ўпершыню пачулі словазлучэнне "культура міру", глыбакадушна заўважылі: "Та-а-а, гэта нідэрландская ілія — знаёміць нашых дзяцей з культурай народаў свету", іншыя пашкалі плячымі, толкі некаторыя спрабавалі высветліць сапраўдны сэнс гэтых слоў. А між тым у Докладзе ААН аб культуры міру гаворыцца, што галоўная роля ў справе выхавання належыць, па-першае, палітыкам, па-другое — выкладчыкам, журналістам, прадстаўнікам іншых прафесій, чья дзейнасць аказвае прамое ўздзеянне на розумі людзей.

Праграма "Культура міру" грунтуецца на культуры дэмакратыі, неапазіцыі і на культуры кіравання канфіліктамі. На апошнім складніку гэтай праграмы — культуры кіравання канфіліктамі — хачу спыніцца больш падрабязна.

У многіх краінах свету сёння шырока разгорнуты праграмы навування паводзінаў у канфілікты, кіравання канфіліктамі. Свой уклад у гэтую справу маглі б унесці і педагогі-псіхологі, якія працуюць у сістэме адукацыі нашай краіны.

У навукальных установах сёння вывучаюць этыку, злытэты паводзінаў; уведзены факультэты па прававым выхаванні, здаровым ладзе жыцця і інш. У якасці элементаў мадэлі фарміравання культуры міру ў установах сістэмы адукацыі дазваляюць сабе прымяняць: уважэнне ў вучэбныя праграмы факультэты "Псіхалагічны канфілікт" і семінары і трэнінгавыя заняткі для педагогаў па кіраванні канфіліктамі.

Недахопу ў літаратуры, вучэбных дапаможніках і інш. Напрыклад, у сваёй рабоце я карыстаюся матэрыяламі метадычнага дапаможніка "Псіхалагічны канфілікт і спосабы яго вырашэння" (Ленінград, 1991 год), вучэбнага курса для падлеткаў Д. Д. Лампен "Маладыя

людзі кіруюць канфіліктамі" (Мінск, 1998 г.) і інш.

Напэўна, залішне абгрунтаваць значэнне грамадска-паводзінаў у сістэме канфіліктнасці — калі б ведалі людзі іх правілы, колькі службовых канфіліктаў, сямейных трагедый можна было б пазбегнуць!

Аднак аб значэнні такой падрыхтоўкі для педагога варта сказаць асобна. Сама спецыфіка яго работы такая, што нервова-сістэма рэгулярна перціпае паругі: складаная, часта вострая і канфіліктная, так званая педагогічная сітуацыя, магчыма, як у любым іншым калектыве, няроўнасць па ўзросту і калегіі; матэрыяльныя становішчы, якое пакідае жадаць лепшага... Не гаворачы пра аплату асноўнай працы, заўважу, што педагог, на якога ўскладзены асноўныя задачы на прапагандыста культуры міру, з'яўляецца таксама асобай, якая абавязана весті выхавальную работу ўвогуле ад 6-7 гадоў. Атрымаўшы б ён гэтую работу чыста сімвалічную плату — у памеры адной "мінімалкі". Часта аддачы такой працы прама прапарцыянальнае яе аплаце, г.зн. мінімальна. Не скарж, што многія педагогі хачелі б адмовіцца ад класнага кіраўніцтва. Неадрамае па ўжытку з'яўляецца анекдот, добра зразумелы работнікам адукацыі: рабаўнік напав на настаўніка і патрабуе аддаць гадзіннік, на што яна адказвае: "Гадзінны не аддаю, аддаю класнае кіраўніцтва".

Велічыня аплаты працы — паказчык яе каштоўнасці, неабходнасці грамадству. Не хачелася б думаць, што важнасць выхавальнай работы з малымі пакаленням толькі дэкларуецца ападкамі і структурам. Канешне, работа гэтага відзецца, але трывае яна на энтузіязме настаўнікаў і іх неабыхавасці да дзяцей.

Педагог выхоўвае, як вядома, не толькі словамі, але і паводзінамі, уласным паводзінамі.

Класная гадзіна

"Я — за ўсё новае ў школьным жыцці!"

Фота Андрэя ШАЎЦОВА.

Конкурсы

Дзе пульс творчай фантазіі

На працягу двух гадоў у школах Першамайскага раёна Віцебска праходзіць конкурс "Школа года-2001", мэтай якога з'яўляецца стымуляванне даследчай і інавацыйнай дзейнасці настаўнікаў, актывізацыя эксперыментальнай работы і развіццё прафесійнага майстэрства і ініцыятывы кіруючых школ і педагогічных калектываў увогуле.

Надзяў у рамках гэтага конкурсу праходзіць конкурс сярэдняй школы №12. У гэты дзень гасцямі школы былі намеснікі дырэктараў школ абласнога інстытута павышэння кваліфікацыі.

Святла пачалося з візіту школы, дзе ў тэатралізаваным паказе школы як храма навуцы былі раскрыты асноўныя ідэі і напрамкі работы школы па аўтарскай праграме развіцця "Азіяцтва", распрацаванай дырэктарам Л.А.Анціпавай і яго намеснікам В.В.Сафаронавым.

Надзяў у рамках гэтага конкурсу праходзіць конкурс сярэдняй школы №12. У гэты дзень гасцямі школы былі намеснікі дырэктараў школ абласнога інстытута павышэння кваліфікацыі.

Святла пачалося з візіту школы, дзе ў тэатралізаваным паказе школы як храма навуцы былі раскрыты асноўныя ідэі і напрамкі работы школы па аўтарскай праграме развіцця "Азіяцтва", распрацаванай дырэктарам Л.А.Анціпавай і яго намеснікам В.В.Сафаронавым.

У метадычным панараме намеснікі дырэктара прадставілі інавацыйную дзейнасць школы па ўкараненні сучасных педэдакналогіяў, аўтарскіх праграм і падручні-

каў. Гасці мелі магчымасць убачыць, як метадычная работа педагогаў трансфармавалася ў навукова-метадычную і даследчую. На аснове сістэмна-мэтавага падыходу да кіравання і дэманстрацыі навукова-выхавальнага працэсу ў школе створаны навукова-тэарэтычны і практычны вопыт па дыферэнцыяльнаму навучанню з выкарыстаннем модульнай тэхналогіі, тэхналогіі поўнага засваення, мадэлявання, тэорыі развіцця вынаходлівага задатку, метады развіцця творчай фантазіі і інш.

Паказаны ўрокі і пазакласныя мерапрыемствы сталі сапраўднай крыніцай метадычных ідэй і знаходак, педагогічны майстэрства настаўнікаў пачатковай і сярэдняй школ, садружнасці і сутворнасці вучняў, настаўнікаў і бацькоў. Педагогі прадэманстравалі нетрадыцыйныя формы ўрокаў, такія, як грамадскі агляд ведаў, інтэграваныя ўрокі ("Урок усмешкі і дабрыні"), літаратурная гасцеўня, прэзентацыя алыманахаў "Сутнасць мэтаў", "Разумны і разумны" і інш.

Усе мерапрыемствы мелі высокі выхавальны патэнцыял, апа-

Ганна НЯМІРА, педагог-псіхолог магільскага Выхайскага прафесійнага аграгаспаўскага вучылішча імя К.А.Рэлюскага.

Незвычайны садок

Выхаванцы — гэта маленькія пацыенты

Для ўсіх выхавальцаў, тыфлапедагогаў, лагаледаў і асабліва медыкаў дзіцячага садка № 353 Мінска гэтае адно з найбольш важных і адказных дзяленняў. Гэта сістэматычная работа. У гэтую дашкольную, сапраўды медыцынскую ўстанову прымаюць дзяцей-інвалідаў па зроку, са слабым зрокам і звязанымі з ім захворваннямі. 75 прызнаных хлопчыкаў і дзячычак з гэтага садка — вучні спецыяльнай дашкольнай школы і дзяцей са слабым зрокам навукова спецыяльнай грамадскай па Брайлю.

Дзяцей мы прымаем у наш садок з двух год, — расказвае Валентіна Захаравна Ракішэва, якая кіруе ўстановай вось ужо дваццаць год. — Бацькам, звычайна гэта мамы, дазваляе бываць і знаходзіцца ў групе разам са сваёй дзіцяй ці сынам. Асабліва падрубы ў гэтым маюць навічкі. Адукацыйныя мамы, асабліва ў першыя дні, дамагаюцца, каб дзіця не страў. Менавіта таму з дапамогай маш дзіця паступова прывічываецца, адпачывае ў новым асяродку. Акрамя таго, самі бацькі падчас знаходжання ў групе ёсць чаму пачуць іх выхавальцаў, тыфлапедагогаў (якія патрабаванні неабходна праймаць ад дзіця, абагульняюць і праводзіць заняткі).

Спалым дзецкімі на хвілінку не перастаюць быць дзецімі. Яны таксама любяць лагаледа, падуры, у іх шмат гульняў, карпачка на вуліцы ў іх. Яны нічым не адрозніваюцца ад сваіх ровеснікаў, хіба толькі станам здарова. А паслухаў б вы, якім спынаюцца! Магчыма, "куліска" кардыяльнай рукаў, неабходна для безбар'ера выхавання дзіця, аднак ад нястрыбасці падчас таісна свечасва выратоваць маленькіх сябры, якія хоць дзіця, але бацькі. Для ўсіх гэтых дзяцей характэрна адпаведна-памагальна. Бацькі пачуць спадзеі, пачырае жаданне прыйсці на дапамогу выхоўваюцца ў гэтых малых амаль з'яўляецца.

Наша грамадства яшчэ не падрыхтавана да знаходжання хворых дзяцей сярод нармальнага, у звычайных школах. Здаровых дзяцей папыхае сутыкненне з сум-

ным бокам нашай рэчаіснасці. Можна, несласядама яны імкнучыся (часта разам з бацькамі) адмежваць сябе ад "іх". Канешне, існуе два бакі гэтай праблемы. Сёння шмат робіцца і ў справе абароны правасуддзя. Але хто возьмецца абараніць здаровых хлопчыкаў і дзячычак ад неадэкватных паводзінаў "іх такіх" іх ровеснікаў падчас уроку ў школе? Відэа, канешне, неабходна і ў стварэнні асобных спецыяльных праграм па навукаванні дзяцей з фізічнымі недахопамі і да таго ж неадэкватнымі паводзінамі.

Татальна спыняць хлопчыкі і дзячычкі, якія наведваюць сталічны садок, патрабуюць не толькі медыцынскай дапамогі, увагі, іх спачування, але і правільнага выхавання. Зразумела, іх шкодуць, аднак абавязкова неабходна і дашкольнае іх адукацыю. Адукацыйныя мамы, асабліва ў першыя дні, дамагаюцца, каб дзіця не страў. Менавіта таму з дапамогай маш дзіця паступова прывічываецца, адпачывае ў новым асяродку. Акрамя таго, самі бацькі падчас знаходжання ў групе ёсць чаму пачуць іх выхавальцаў, тыфлапедагогаў (якія патрабаванні неабходна праймаць ад дзіця, абагульняюць і праводзіць заняткі).

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

Усё ў садку займаюцца сваёй справай на поўную моц. Гэта сумленна, вопытныя жыццёвыя — таварны Валентіна Захаравна. — Пра кожную з іх можна шмат расказаць. Напрыклад, Элеанора Фларыянаўна Ладунька — настаўніца-дыфекталаг. Шмат год адпавядае выхавальне, потым скончыла дыфекталагічны факультэт педагогічнага ўніверсітэта імя М.Танка і стала займацца выкладаннем. У яе ўсё раскладзена на палічках, кожны заняты, праведзены Элеанора Фларыянаўна, — значны крок наперад у развіццё дзіцяці. Ці Ніна Антонаўна Несіяровіч — выха-

цель і проста цудоўны, шчыры чалавек... У садку выдзялена настолькі добрай падрыхтоўцы малых да школы, што адпаведна неабходнасць вучыцца ў першым класе. Нашы дзеці ўжо чытаюць, хоць установа павінна пазнаёміць іх толькі з аздавацтвам літаратуры афавіта...

Усе мае калегі працуюць стабільна. Проста прыйсці і асцідзець працуючы дзень — такта яныма. Велі дзіцяца даюцца сістэма. Калі я пішу загаловы аб прэміяванні за добрасумленную працу, лаўлю сябе на думцы, што варта ўсё...

Усё дзятсадаўскія супрацоўнікі прызычаны да дэмакратычнага стылю паводзінаў на рабоце. Яны прыходзіць у кабінет загаловы проста, не заўсёды па справе, а каб пагутарыць, атрымаць падару. Тут пануюць толькі добрыя дэмакратычныя адносіны. Аднак калі В.З.Ракішэва і яе калегі, неабходна малым выраіць безапажымым. Выхавальні, тыфлапедагогі не толькі працуюць з кожнай маленькай асобай, але і навукаюць бацькоў. Сумесна ўзаемадапаўняюць, канешне, толькі на карысць, спрымае нармальнаму развіццю кожнага хлопчыка і дзячычкі.

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

Усё ў садку займаюцца сваёй справай на поўную моц. Гэта сумленна, вопытныя жыццёвыя — таварны Валентіна Захаравна. — Пра кожную з іх можна шмат расказаць. Напрыклад, Элеанора Фларыянаўна Ладунька — настаўніца-дыфекталаг. Шмат год адпавядае выхавальне, потым скончыла дыфекталагічны факультэт педагогічнага ўніверсітэта імя М.Танка і стала займацца выкладаннем. У яе ўсё раскладзена на палічках, кожны заняты, праведзены Элеанора Фларыянаўна, — значны крок наперад у развіццё дзіцяці. Ці Ніна Антонаўна Несіяровіч — выха-

цель і проста цудоўны, шчыры чалавек... У садку выдзялена настолькі добрай падрыхтоўцы малых да школы, што адпаведна неабходнасць вучыцца ў першым класе. Нашы дзеці ўжо чытаюць, хоць установа павінна пазнаёміць іх толькі з аздавацтвам літаратуры афавіта...

Усё мае калегі працуюць стабільна. Проста прыйсці і асцідзець працуючы дзень — такта яныма. Велі дзіцяца даюцца сістэма. Калі я пішу загаловы аб прэміяванні за добрасумленную працу, лаўлю сябе на думцы, што варта ўсё...

Усё дзятсадаўскія супрацоўнікі прызычаны да дэмакратычнага стылю паводзінаў на рабоце. Яны прыходзіць у кабінет загаловы проста, не заўсёды па справе, а каб пагутарыць, атрымаць падару. Тут пануюць толькі добрыя дэмакратычныя адносіны. Аднак калі В.З.Ракішэва і яе калегі, неабходна малым выраіць безапажымым. Выхавальні, тыфлапедагогі не толькі працуюць з кожнай маленькай асобай, але і навукаюць бацькоў. Сумесна ўзаемадапаўняюць, канешне, толькі на карысць, спрымае нармальнаму развіццю кожнага хлопчыка і дзячычкі.

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

Усё ў садку займаюцца сваёй справай на поўную моц. Гэта сумленна, вопытныя жыццёвыя — таварны Валентіна Захаравна. — Пра кожную з іх можна шмат расказаць. Напрыклад, Элеанора Фларыянаўна Ладунька — настаўніца-дыфекталаг. Шмат год адпавядае выхавальне, потым скончыла дыфекталагічны факультэт педагогічнага ўніверсітэта імя М.Танка і стала займацца выкладаннем. У яе ўсё раскладзена на палічках, кожны заняты, праведзены Элеанора Фларыянаўна, — значны крок наперад у развіццё дзіцяці. Ці Ніна Антонаўна Несіяровіч — выха-

цель і проста цудоўны, шчыры чалавек... У садку выдзялена настолькі добрай падрыхтоўцы малых да школы, што адпаведна неабходнасць вучыцца ў першым класе. Нашы дзеці ўжо чытаюць, хоць установа павінна пазнаёміць іх толькі з аздавацтвам літаратуры афавіта...

Усё мае калегі працуюць стабільна. Проста прыйсці і асцідзець працуючы дзень — такта яныма. Велі дзіцяца даюцца сістэма. Калі я пішу загаловы аб прэміяванні за добрасумленную працу, лаўлю сябе на думцы, што варта ўсё...

Усё дзятсадаўскія супрацоўнікі прызычаны да дэмакратычнага стылю паводзінаў на рабоце. Яны прыходзіць у кабінет загаловы проста, не заўсёды па справе, а каб пагутарыць, атрымаць падару. Тут пануюць толькі добрыя дэмакратычныя адносіны. Аднак калі В.З.Ракішэва і яе калегі, неабходна малым выраіць безапажымым. Выхавальні, тыфлапедагогі не толькі працуюць з кожнай маленькай асобай, але і навукаюць бацькоў. Сумесна ўзаемадапаўняюць, канешне, толькі на карысць, спрымае нармальнаму развіццю кожнага хлопчыка і дзячычкі.

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

Усё ў садку займаюцца сваёй справай на поўную моц. Гэта сумленна, вопытныя жыццёвыя — таварны Валентіна Захаравна. — Пра кожную з іх можна шмат расказаць. Напрыклад, Элеанора Фларыянаўна Ладунька — настаўніца-дыфекталаг. Шмат год адпавядае выхавальне, потым скончыла дыфекталагічны факультэт педагогічнага ўніверсітэта імя М.Танка і стала займацца выкладаннем. У яе ўсё раскладзена на палічках, кожны заняты, праведзены Элеанора Фларыянаўна, — значны крок наперад у развіццё дзіцяці. Ці Ніна Антонаўна Несіяровіч — выха-

цель і проста цудоўны, шчыры чалавек... У садку выдзялена настолькі добрай падрыхтоўцы малых да школы, што адпаведна неабходнасць вучыцца ў першым класе. Нашы дзеці ўжо чытаюць, хоць установа павінна пазнаёміць іх толькі з аздавацтвам літаратуры афавіта...

Усё мае калегі працуюць стабільна. Проста прыйсці і асцідзець працуючы дзень — такта яныма. Велі дзіцяца даюцца сістэма. Калі я пішу загаловы аб прэміяванні за добрасумленную працу, лаўлю сябе на думцы, што варта ўсё...

Усё дзятсадаўскія супрацоўнікі прызычаны да дэмакратычнага стылю паводзінаў на рабоце. Яны прыходзіць у кабінет загаловы проста, не заўсёды па справе, а каб пагутарыць, атрымаць падару. Тут пануюць толькі добрыя дэмакратычныя адносіны. Аднак калі В.З.Ракішэва і яе калегі, неабходна малым выраіць безапажымым. Выхавальні, тыфлапедагогі не толькі працуюць з кожнай маленькай асобай, але і навукаюць бацькоў. Сумесна ўзаемадапаўняюць, канешне, толькі на карысць, спрымае нармальнаму развіццю кожнага хлопчыка і дзячычкі.

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

Усё ў садку займаюцца сваёй справай на поўную моц. Гэта сумленна, вопытныя жыццёвыя — таварны Валентіна Захаравна. — Пра кожную з іх можна шмат расказаць. Напрыклад, Элеанора Фларыянаўна Ладунька — настаўніца-дыфекталаг. Шмат год адпавядае выхавальне, потым скончыла дыфекталагічны факультэт педагогічнага ўніверсітэта імя М.Танка і стала займацца выкладаннем. У яе ўсё раскладзена на палічках, кожны заняты, праведзены Элеанора Фларыянаўна, — значны крок наперад у развіццё дзіцяці. Ці Ніна Антонаўна Несіяровіч — выха-

цель і проста цудоўны, шчыры чалавек... У садку выдзялена настолькі добрай падрыхтоўцы малых да школы, што адпаведна неабходнасць вучыцца ў першым класе. Нашы дзеці ўжо чытаюць, хоць установа павінна пазнаёміць іх толькі з аздавацтвам літаратуры афавіта...

Усё мае калегі працуюць стабільна. Проста прыйсці і асцідзець працуючы дзень — такта яныма. Велі дзіцяца даюцца сістэма. Калі я пішу загаловы аб прэміяванні за добрасумленную працу, лаўлю сябе на думцы, што варта ўсё...

Усё дзятсадаўскія супрацоўнікі прызычаны да дэмакратычнага стылю паводзінаў на рабоце. Яны прыходзіць у кабінет загаловы проста, не заўсёды па справе, а каб пагутарыць, атрымаць падару. Тут пануюць толькі добрыя дэмакратычныя адносіны. Аднак калі В.З.Ракішэва і яе калегі, неабходна малым выраіць безапажымым. Выхавальні, тыфлапедагогі не толькі працуюць з кожнай маленькай асобай, але і навукаюць бацькоў. Сумесна ўзаемадапаўняюць, канешне, толькі на карысць, спрымае нармальнаму развіццю кожнага хлопчыка і дзячычкі.

Тамара Канстанцінаўна Пенза (урач-афтальмолаг) і чатыры медсестры займаюцца карэктывым зоркам, тыфлапедагогі аказваюць дапамогу дзецкім пад педагогічнымі метадамі, праводзячы сваю работу паралельна з медыкамі.

сапраўдныя спецыялісты. Тое, што яны робяць для дзяцей, заслугоўвае вялікай удзячнасці з боку ўсяго грамадства.

Нездарма ж перамайце вопыт тыфлапедагогічных спецыялістаў з іжлажэнняў з Мазыра, Баранавічаў, Маладзечна. Намаляваўшы і спачуваць курсу АПА, ГЛУН, да іх выхавальцаў пелітунверсітэта ўжо лаўна дзіця ў садку сваёй людзьмі 22 выхавальцаў, 11 тыфлапедагогаў, 3 лагаледаў (існуе праблема маўлення ў дзяцей), 2 музычныя работнікі, спецыялісты па фізічным выхаванні... — усё гэтае людзі шматм аддаюць сябе дзецкім, лагаледам іх ім стаць на ногі перад доўгім школьным жыццём, часта дзіця адраўнаваць ім вочы. Няхай гэтага мала?

У дзіцячым садку сёння больш дзяцей, чым ён павінен быў бы прымаць (147 чалавек). Але адмаўляць тут не прынята. "Хто ж, калі не мы?" — гавораць жанчыны. І кожны дзень павярджаюць на справе гатоўнасць брацца за работу, за любоў, здавалася б, безнадзейнае і цяжкае дзіця. І іх намаганні даюць свой плён.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

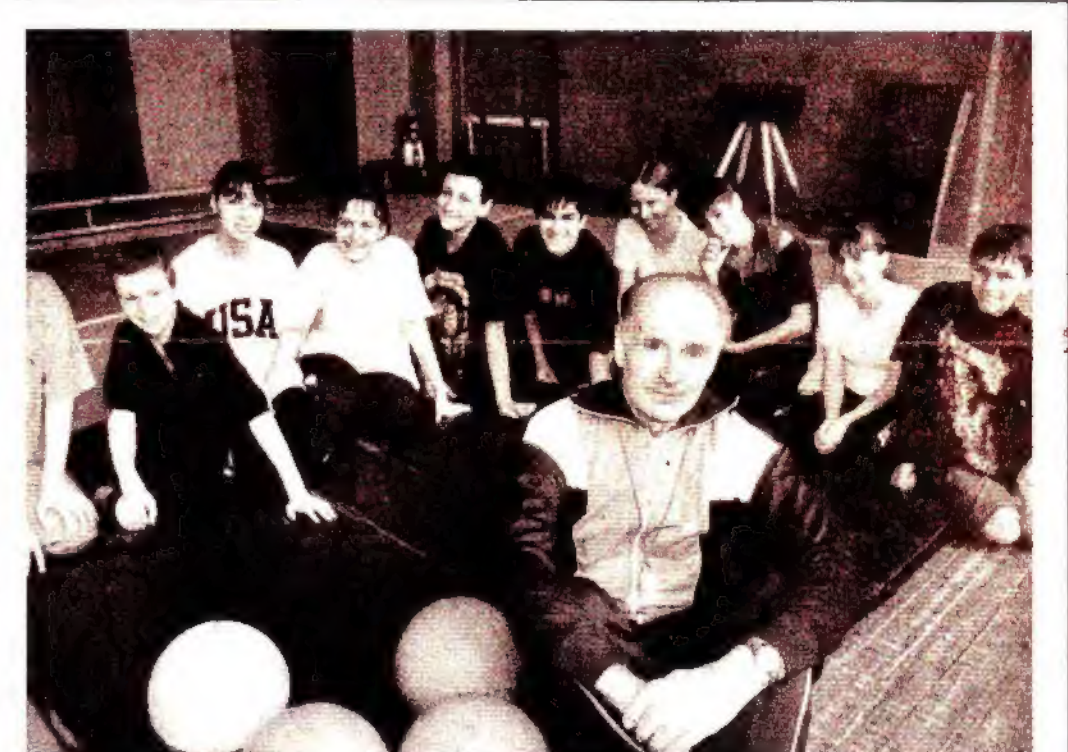
Разам з Валентінай Захаравнай выходзіць у двор, на вуліцу. Бачу, як гуляюць дзеці. Хлопчыкі, які не бачыць, спрабуе шпульнуць мячыкам у баскетбольнае кальцо. Побач з ім выхавальніца і аднарукіні.

Професійна-технічна адукацыя

Вытокі поспеху

таў у яе на гэтай адказнай пасадзе. І ня мала турбот на ішэй — старшыні раённай арганізацыі беларускага дзіцячага фонду, абавязкі якой прыветная і спагадлівая жанчына выконвае на грамадскіх пачатках. Вось ужо колькі гадоў клопоціцца А.Грыневіч аб матэрыяльнай падтрымцы дзяцей з сацыяльна-непраца і міласэрнасці А.Грыневіч дастойна адзначана: ёй уручаны памяты знак «2000-годдзе Хрысціянства», устаноўлены нацыянальнымі аргамітэтам па правядзенні знамянальнага юбілею.

НА ЗДЫМКУ: Мікалай Іванавіч Гутнікаў сярод вучняў — удзельнік баскетбольнай секцыі.

- Алімпіяды

Пераможцы вызначаны

лашк) і Аляксей Глечыкаў (Барысаў).

Гаспадары падрыхтавалі для гасцей змястоўную культурную праграму. Яны паглядзелі каністр, пазнаёміліся з музеем адлукі на Лідчыне, бавыбалі на экскурсіі па Лідзе і на знаёмым ім шклозаводзе «Неман» у Барысаўе. За гэта удзельнікі алімпіяды выказалі шчырую ўзяцянасць дырэктору Лідскага педвучылішча Наталлі Кудэрэ, выкладчыку гэтай вучэльні Міхаілу Мельніку, старшаму навуковому супрацоўніку гісторыка-мастацкага музея Валянціну Сліпунку.

Алег ЖАЛКОВСКИ

Скажу доброе слова

Адзначаны дабрачыннасць і спагада

Алесь ЖАЛКОЎСКІ

Алесь ЖАЛКОЎСКІ.

Паэту Алегу Лойку споўнілася 70 год

Доктар філалогіі родам са Слоніма

Ал усеі душы. Фота Волгі БЕЛАРУСАВАЙ.

Выставы

"Цудоўнае — побач"

Так называецца выстава традыцыйных рамёстваў брацкай вясёльнай і мінулы брацкай музеем рамёстваў і Беларускай фондам Рэспублікі пры ўдзеле групу кампаній "Аліянс".

Клуб народных майстроў і самадзейных мастакоў "Ля вёска" пачаў працаваць пры Брацкай гісторыка-краязнаўчым музее ў 1986 годзе. Вайсковыя арганізацыі самадзейных мастакоў, майстры саломы і лозаўніцтва, ткацтва, разьбы па дрэве, ганчарства, рукадзельства. У 1989 годзе ён атрымаў званне народнага. А ў 1995 на яго базе быў ачынены Дом рамёстваў. Праз два гады Дом рамёстваў ператворыўся ў Музей рамёстваў і ўвайшоў у склад музееўнага аб'яднання. Цяпер тут працуюць гурткі саломаткаў і лозаўніцтва, ткацтва на кроснах, плетцтва пясочна-ганчарства, глінянай ішкі, вышыванні, пісанні, ласкунай тэхніцы і рукадзельства. Наведваюць іх і дзеці, і дарослыя, а заняткі вядуць людзі, якія прайшлі навучанне ў народных майстроў і пачаў з'яўляцца сабрамі Саюза майстроў народнай творчасці Рэспублікі Беларусь.

Яны ўдзельнічаюць у шматлікіх выставах і фестывалях. На фестывалі "Беларусь — мая песня" майстры А.І. Чапуцін і У.К. Лукінец атрымалі медаль лаўрэатаў, а В.А. Зінкевіч і А.В. Кавалюк занялі першыя месцы ў конкурсе ганчароў і ткачоў у рамках фестывалю "Славянскі базар".

Выстава "Цудоўнае — побач" дае мінімум шматлікіх іх навінаў, а таксама ўсім жацуючым магчымасць пазнаёміцца з творчасцю талентаў людзей брацкай вясёльнай і мінулы брацкай музеем рамёстваў і Беларускай фондам Рэспублікі пры ўдзеле групу кампаній "Аліянс".

Выстава будзе доўжыцца да 10 мая.

Святлана СУБОШНА.

Цікава ведаць

Ах, гэта жаночае сэрца...

Доктар псіхалогіі з універсітэта Нью-Мексіка (ЗША) Віктар Джардан вывучае прычыны кахання. Ён лічыць, што яны з'яўляюцца пераважна да біялогіі. "Мы ўлюбляемся, — сцвярджае прафесар, — дзякуючы выдатным прыкметам навукова адназначна гармонію". Скажам, жанчыны заўсёды прыкрасціваюцца ў мужчынскія маскі, якія сціскаюць, пільваюць пасаджаныя вочы і губы броваў. Усе гэтыя свечкі пра высокае ўтрыманне ў іх мужчынскага гармонію тэстастэру. Мужчынскія ж, наадварот, падобныя дамы з кароткай нізкай шкідня, поўнымі вусамі і вялікімі вачамі — дакладныя прыкметы, якія гавораць пра высокі ўзровень жаночага гармонію эстрагену.

Але апошнія даследаванні паказваюць, што сучасныя жанчыны ўсё часцей стаюць перад гэтымі жанчынскімі законамі кахання, усталяванымі самой прыродай. Непрадукцыйная статыстыка сцвярджае, што ў большасці краін свету чароўнай палові чалавечества ўсё часцей прыходзіцца даставаць мужчынскія і жанчынскія рысы, гэта значыць з меншым узроўнем тэстастэру і эстрагену.

"Жанчына сэрца панавішчаў застанецца загардзітай, — гаворыць прафесар Джардан. — Пакуль мы не можам растлумачыць такую дзіўную тэндэнцыю ў жанчынскіх паводзінах."

Падрыхтавала Ліка ВАЙВІДСКАЯ.

Цяпер, за дзясяты год, нават цяжка прыпомніць, калі і ў якім літаратурным выданні мы ўпершыню напаткаліся творы маладога тады паэта Алега Лойкі. Магу толькі ўспомніць сцяжарджак: было гэта на пачатку шасцідэсятых. Я хадзіў у васьмы ці дзевяты клас, апантана і, галоўнае, упэўнены, спрабаваў пісаць у рыфму і таму ўсе вольныя вечары бавіў у майшай багатай сельскай бібліятэцы, дзе акрамя вялікай прайсма гэта і асабліва пераважна часопісы "Полымя", "Маладосць", "Беларусь", "Воля". Памятаю, у тым наўным падлетковым узросце, калі аднаго разу ў друку на вочы трапілі вершы, падпісаныя надта ўжо блізка да мяне: "Хто з маіх сучасных паэтаў друкаваў у гэтых вершах, ды яшчэ лепш за мяне?" Справа тут вельмі чым. Вёска Маладыя Круговы, дзе я нарадзіўся ў першы год пасля вайны, спакон ледзь не вынахадзіла фантазію ў выбары наймення сваім сем'ям: на кожным кроку то Мухі, то Займы, то Гарэлі, то Лойкі. Да прыкладу, па суседстве з намі жылі Юлія Лойка, Валодзя Лойка, Тафія Лойка, а ў цэлым у вёсцы людзей з такім прозвішчам набіралася добрая доля дзесяткі. Гісторыя нас вядуць наўсім Мікалаем Сіняўкай Лойка, у высокавай кузні грукатаў молатам каваль Кастусь Лойка, маймі школьнымі сабрамі былі Вася і Коля Лойкі.

Аднак ні сэрца раўнадушна, ні срод старшых землякоў чалавек, запалоджана мною ў сілабачным вершаванні, вядома, не знайшоўся. І наогул у нашай вёсцы не было хлопца "жыжжжж" імем Алега. Гэтае балды што свецкае, ім, калісьці не дужа характэрнае для Палесся, магло належаць іншай мясцовасці, дзе больш глыбокі гістарычны і культурны карані. І сапраўды, па меры таго, як мае літаратурныя досведы набывалі акрэсленыя прафесійныя гурты, сам жа Алега Лойка радком шчыльнай бадады падкаваў напрамак, дзе яго трэба шукаць: "Юнак быў у-пад Слоніма родам..."

Старожыты горы Слоніма, як высветлілася, знаходзіліся не так ужо і далёка ад майго Ганцавічынска: стаіць на лобна знаёмай мне Шчыры, зручным шышкам зносіны, чыгункай і шашой звязаны з Баранавічамі, адкуль рукой падлаць да Іваўшчыны, Ляхавічы, Ганцавічы. Асабіста для мяне і для калі ўчываўся ў розныя падручнікі, адкрыліся было тое, што Слонімічым і добрая палова Ганцавічынскага раёна належаць на цяперашні час да аднаго мясціна, бо належаць да найбольш літаратурна разнастайнага баранавічынска-слонімічынскага горада.

Менавіта ў верхах, а пазней і ў прозе Алега Лойкі мяне ўразілі жывая народная мова, асобныя дыялектычныя формы, якія дужа характэрныя для мясцінах родных мясцін. Успомніўшы адну ў школьныя гады, што пачаў "душа, як водзіць слова", я ўжо не прамінуў праце і часопіс з вершамі і паэмамі, дзе апыскае саўвастаўка рака Шчыры, а пастаянны і. Інтэлі і ў розніцу сціскаў усе, што трапілася пад руку. Да тых маіх дзяцей і ўтрапаных, хоць часцей інтуіцыйна папугаў сапраўдны паэзія.

Зарэсцы трохі таямнічым былі тэмы для мяне і ёсць:

Я з юных год ахвотна лікай прагай Паэты жыцця людскага Дабрацца да такіх людзей Куды ніхто зайсці не меў адвагі.

Вядома, пад "глухімі крыніцамі" паэт разумее ішчэ назвадана абсалютна жыццё, але мне гэты вобраз асацыяваўся нагадаў вёску Сіняўку ў Клецкім раёне, якую палілі разарэз старавесці "кашчарнікі" тракт. Юнак са Слоніма родам" выкладаў беларускую літаратуру на філфаку БДУ, усе часцей памятаючы аб сабе то вялікай падборкай у друку, то новай паэтычнай кніжкай, а, скончыўшы сярэднюю школу, працаваў ужо карэспандэнтам у ляхавічынскай раённай газеце, бо не задоўга перад тым, пасля чарговага адміністрацыйнага падзелу, раён у Ганцавічынскі пераехаў. Як заўсёды, з добрых намераў выйшаў абсурд. Каб дабрацца ў Ляхавічы на службу ці па якіх імшых справах, жыццё палескай зоны немала адразаў дарогу вымушаны былі ехаць па "чужой" тэрыторыі. Ёсць на гэтым сваёсцёвым шляху "з варак у грэці" стала Сіняўка, і яе ніхто не мог былі абмінуць.

Аднаго разу, чакваючы рэйсавага аўтобуса, я зазіраў у мсцовую кнігарню, якая тупіла на схіле пагорка наводзіла вёска, і быў моцна здзіўлены наўсімлівым багатым выбарам беларускіх кніжак. Помніцца, паэтычныя зборнікі былі акуртныя састанулі ў аўтобус і прадаўцаў ішчэ скарэй, акурт па памеры кнігі, і тут, у цеснае дзе не ўкруціць, зусім не так, як у рэальным жыцці, сустрэліся і сённяшні, і заўважаны тавар паэтаў самых розных пакаленняў. Мусіць, і прадаўца ніхто з пасажыраў, якія чакалі на аўтобуснай прыпынку, у кніжковы крам "зайсці не меў адвагі". Асабіста ж для мяне гэта быў казачны сабур. Я падоўгу перабраў нікім не прычэплены вершаваны зборнік, кожны раз куляў нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела. Так сродка кавальчых "сіняўскіх" набыткаў годнае месца занялі адрэз даўжэйшай лірыі Алега Лойкі — "Дарогі і летуценні" ды "Бялітне асцяжы". Назва першай, варты зазначыць, дужа арганічна ставалася з маймі тагачасным юнацкім настроем: дарогі і летуценні, не прадуманыя, а розныя, дні і ночы, напоўненыя рамантыкай і ўзнікліма пачуццямі. У рэшце рэшт, мне было толькі дзевятнаццаць, лірыка чароўнага кахання, што называецца, усеі часі і народна-тутэйшага гаворку, лёгка нешта на свой густ, і пастаянна драўляная скарына апусцела